

ваніе на училищата въ всякъ общинѣ такъвъ, което да отговаря на сѣщественныѣ нужды на жителството, може да бѣде полезно първо частно за жителитѣ на всяко мѣсто а послѣ общо за всичкій народъ. И азъ нѣмамъ ни най-малко сумнѣніе че такъвото прѣустройство и устройство не може да не окаже ползотворното си вліяніе върху нравственното и умственното образование на всяко общество, ако не отведнѣжъ а то много по-скоро отъ колкото може да ся чака чрѣзъ слѣдованіето на досегашныѣ системи за пространство на образованіето. Не отведнѣжъ казувамъ защото прѣсмѣтващѣ отъ колко и отъ каквы попълненія и ипцѣленія иматъ нуждѣ недостаткитѣ на общинскитѣ училища въ нашето отечество, земамъ прѣдъ очи всичко и не можѣ да сподѣлямъ мнѣніето на онѣзи които може да мислятъ че образованіето на едно кое да е общество може да стане като отъ чудо само съ желаніе а безъ трудове и старанія, безъ жертвы и безъ иждивеніе на пары и на врѣме; казвамъ само и пакъ повтарямъ да кажѣ че по тозъ начинъ който прѣдлагамъ, т. е. чрѣзъ задоволяваніе на сѣщественныѣ нужды на всяко общество отъ къмъ образованіето, много по-скоро ся постига цѣльтѣ която гонимъ неже чрѣзъ едно неуредно стремленіе и бесплодно напѣваніе.

Тѣй е, или поне азъ тѣй мислѣмъ, че нашитѣ народны училища изобщо изискватъ прѣобразование и прѣобразование коренно, изъ дѣно, както казувать по насъ; че ученіето въ тѣзи наши училища трѣба да земе едно по практично и слѣдователно по общеполезно направленіе, защото напраздно ся бѣщемъ и ся истощаваме бесполезно, като поддържамъ, тѣй да кажемъ почти въ всякъ махалѣ въ по голѣмыѣ градове, и въ всякъ малкѣ общинкѣ такъвъзъ едни главны наричаны училища, които завзематъ мѣстото на срѣдни училища, и които, тѣй както сѣ, нѣматъ никаквъ практическѣ цѣль, и за нищо друго не служатъ, освѣнь за да умножаватъ, както рѣкохмы, всякъ годинѣ бройтѣ на празношатающитѣ ся онѣзи момцы, които вмѣсто поддрѣжкѣ и утѣшеніе ставатъ тегабѣ на семействата си.

Приучваніето на този твърдѣ важенъ въпросъ прѣдлагамъ азъ на дълбокото размышленіе на всички онѣзи, които или по наложеніе отъ званіето си или произволно сѣ зели на себе си грѣжѣтѣ за образованіето на народа ни. Азъ